

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Кузнецова І.О.

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 073 "Менеджмент"

на тему: **«Управління конкурентоспроможністю підприємства на ринку
транспортних послуг»**
(назва теми)

Виконавець:

студентка факультету менеджменту,
обліку та інформаційних технологій
Свистельникова Євгенія Денисівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., ст. викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Піскун Альона Валеріївна _____ /підпис/
(прізвище, ім'я, по батькові)

ОДЕСА – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1. Сутність конкурентоспроможності	5
1.2. Система управління конкурентоспроможністю підприємства	11
1.3. Методи оцінки конкурентоспроможності	17
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
ПП «ТАЇРОВТРАНССЕРВІС»	25
2.1. Аналіз транспортної галузі України.....	25
2.2. Характеристика та аналіз фінансово-господарської діяльності ПП «ТАЇРОВТРАНССЕРВІС».....	37
2.3. Заходи щодо підвищення конкурентоспроможності ПП «ТАЇРОВТРАНССЕРВІС».....	43
ВИСНОВКИ	54
ЛІТЕРАТУРА	56

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі економічного розвитку питання конкурентоспроможності стає центральним в економічній політиці держави. Розвиток стратегій для створення конкурентних переваг порівняно з суперниками стає ключовим завданням для держави та її органів, спрямованим на підвищення конкурентоспроможності національної економіки. У цьому контексті важливо підкреслити, що зростання конкурентоспроможності відноситься до всіх рівнів – виробничого випуску, підприємств, галузей, регіонів та країни в цілому. Однак особливий акцент слід робити на конкурентоспроможності підприємства, яке є ключовим гравцем в економічній системі.

Метою роботи є дослідження теоретичних та практичних основ управління конкурентоспроможністю підприємства та застосування отриманих знань при розробці заходів з її підвищення для ПП «Таїровтранссервіс».

Для досягнення даної мети в ході роботи були поставлені та вирішені наступні **завдання**:

1. Дослідити теоретичні основи, формування системи та особливості методології конкурентоспроможності підприємства.
2. Надати загальну характеристику та провести аналіз фінансово-господарської діяльності ПП «Таїровтранссервіс».
3. Проаналізувати тенденції розвитку транспортної галузі України.
4. Оцінити конкурентоспроможність ПП «Таїровтранссервіс» та розробити пропозицію щодо її підвищення та оцінити її ефективність.

Об'єкт дослідження роботи – ПП «Таїровтранссервіс».

Предметом дослідження є процес управління конкурентоспроможністю підприємства.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених у роботі завдань були використані наступні методи дослідження: методи теоретичного

узагальнення та порівняння, метод системного аналізу, методи абстрагування, синтезу, індукції та дедукції, методи побудови таблиць, схем і графіків, статистичні методи дослідження, в тому числі методи аналізу динаміки, середніх і відносних величин; методи сучасних комп'ютерних технологій обробки даних, SWOT-аналіз, PEST-аналіз, рейтингова оцінка конкурентоспроможності підприємства.

В роботі запропоновано підвищити конкурентоспроможність підприємства шляхом розширення асортименту наданих послуг, а саме відкрити шиномонтажну станцію.

Інформаційною базою дослідження служили законодавчі та нормативно-правові акти України, статистичні дані Державної служби статистики України, звіти Міністерства фінансів України, наукові статті та монографії вітчизняних і зарубіжних учених, а також власні теоретичні дослідження. Також використана фінансова звітність та документи первинного, аналітичного та синтетичного обліку ПП «Таїровтранссервіс», комп'ютерні програми MS Word, MS Excel.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (35 найменування). Загальний обсяг роботи становить 59 сторінок. Робота містить 18 таблиць, 19 рисунки.

ВИСНОВКИ

1. Конкуентоспроможність підприємств є важливою для економіки країни та для самих підприємств. У ринкових умовах конкурентоспроможність є запорукою успіху. Вона дозволяє отримувати високий прибуток, розвиватися та існувати. Вітчизняні товаровиробники в умовах жорсткої конкуренції прагнуть задовольнити потреби ринку, отримувати максимальний прибуток, збільшувати обсяги збуту, розширювати частку на ринку, забезпечувати високу якість продукції та ціну, впроваджувати нові технології та модернізувати обладнання.

2. Систему управління конкурентоспроможністю підприємства можна охарактеризувати як комплекс взаємопов'язаних організаційних, економічних та адміністративно-правових інструментів, спрямованих на цілеспрямований вплив на об'єкт управління. Основною метою цієї системи є забезпечення аналізу, прогнозування, планування та оцінки конкурентоспроможності підприємства, а також взаємодія з системою менеджменту та стратегічного маркетингу.

3. Транспортна галузь відіграє важливу роль у відновленні національної економіки, забезпечуючи надійні та ефективні перевезення вантажів і пасажирів. Вона сприяє інтеграції України в європейські та світові економічні системи. Однак для виконання цієї ролі транспорт потребує постійного удосконалення організації перевезень, вдосконалення законодавства та впровадження європейських стандартів. Також необхідно модернізувати транспортні засоби відповідно до вимог євростандартів і дбати про охорону навколишнього середовища. Розвиток транспорту повинен відбуватися із врахуванням глобальних тенденцій для підтримки зовнішньоторговельних зв'язків, територіального розвитку та збільшення обсягів валютних надходжень. На жаль, стан основних галузей транспорту в Україні ще не повністю відповідає цим вимогам і вимагає подальших реформ та розвитку.

Удосконалення транспортної галузі України передбачає інтеграцію до глобальних транспортних коридорів, розвиток міжнародної співпраці, а також адміністративно-правові заходи, такі як модернізація інфраструктури, поліпшення умов для бізнесу та застосування державної підтримки для стимулювання сталого розвитку та інвестицій.

4. Аналіз основних фінансових показників ПП «Таїровтранссервіс» показав, що підприємство сьогодні досить не погано працює, є ліквідним, рентабельним та фінансово стійким. Проте суттєво відстає від лідерів транспортної галузі через недовільний асортимент послуг, неповне використання маркетингових інструментів.

5. Для підвищення конкурентоспроможності ПП «Таїровтранссервіс» було запропоновано відкрити шиномонтажну станцію. Відповідні економічні розрахунки підтвердили доцільність даної пропозиції, оскільки прибуток підприємства збільшиться на 365,728 тис. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Зборіна І.М. Сутність категорії «Конкурентоспроможність підприємства». Проблеми управління. 2011. № 2(39). С. 121–124.
2. Портер М. Стратегія конкуренції. Київ: Основи, 2000. 390 с.
3. Гринько, Т., Гвініашвілі, Т., Котловська, Н. (2023). УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ. Економічний простір, (185), 49-53. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/185-9>
4. Волошин А.В. Характеристика конкурентоспроможності та визначення її сутності / А.В. Волошин // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2023. – № 4 (68). – С. 83-88. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No4/83.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.04.2023.9. DOI: 10.5281/zenodo.8433029.
5. Технології стратегічного управління стійким розвитком сучасних організацій : монографія / за ред. І. О. Кузнецова, О. С. Балабаш. – Харків: «Діса плюс», 2020. – 228 с. <http://dSPACE.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/11832>
6. Прийняття управлінських рішень: методи та моделі: моногр. / Кузнецова І.О., Балабаш О.С., Карпенко Ю.В., Сокурєнко І.А.; за заг. ред. І.О. Кузнецової. - Харків: Діса плюс, 2022. – 156 с. <https://cutt.ly/8wuBtUQT>
7. Гончарук Т.І. Конкуренція: сучасна економічна характеристика та особливості. Актуальні проблеми економіки. 2014. № 2 (32). С. 130–145.
8. Дяконова, І. І., Лаврик, Є. І., Павленко, О. О., Федина, В. М. (2021). Конкурентоспроможність як елемент стратегічного менеджменту в контексті сталого розвитку країни. Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 1. С. 330–337. DOI: 10.21272/1817-9215.2021.1-38
9. Герасимова, В. О., & Резанов, Е. О. (2020). КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА

ФАКТОРИ ВПЛИВУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ. Економічний простір, (154), 93-97. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/154-17>

10. Технології прийняття управлінських рішень : монографія / за заг. ред. док. екон. наук, професора І. О. Кузнецової. – Харків: «Діса плюс», 2023. – 430 с. <https://cutt.ly/qwuByyKZ>

11. Сучасні технології управління : монографія / за заг. ред. док. екон. наук, професора І. О. Кузнецової, канд. екон. наук, доцента О. С. Балабаш. – Харків: «Діса плюс», 2023. – 320 с. <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/16089>

12. Клименко С. М., Дуброва О. С., Барабась Д. О., Омеляненко Т. В., Вакуленко А. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2016. – 527 с.

13. Крупіна С., Яблонська Н. Система управління конкурентоспроможністю підприємства / С. Крупіна, Н. Яблонська // Науковий вісник Одеського національного економічного університету: зб. наук. праць; за ред.: М.Д. Балджи (голов. ред.). (ISSN 2409-9260). – Одеса: Одеський національний економічний університет. – 2016. – № 4(236). – С. 133-143.

14. Геращенко І. О., Шмадченко О. О. Управління конкурентоспроможністю підприємства. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2015. Вип. 50. С. 297–301.

15. Михайленко О. В., Орлова К. Г. Система управління конкурентоспроможністю продукції підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 13 (2). С. 114–117.

16. Співак С. М. Системний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства. Матеріали ХІХ наукової конференції ТНТУ ім. І. Пулюя. 2016. С. 267–268.

17. Терехов Д. С., Блідар О. В. Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємства. Наука й економіка. 2016. Вип. 2. С. 76–80

18. Шарко В.В. Конкуреноспроможність підприємства: методи оцінки, стратегії підвищення. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2015. Випуск 2(4), частина 2. С. 120–125. URL: <http://www.msu.edu.ua/visn/wp-content/uploads/2015/12/2-4-2-2015-22.pdf>
19. Біляєв О. С. Аналіз методів оцінки конкуреноспроможності підприємств URL: http://pk.napks.edu.ua/library/compilations_vak/eiu/2012/2/p_94_99.pdf
20. Суханова, А. (2021). МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА. Економіка та суспільство, (26). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-62>.
21. Інформація Державного комітету статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua>.
22. Закон України «Про транспорт». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 51, ст.446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>.
23. Закон України «Про залізничний транспорт». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 40, ст. 183. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
24. Закон України «Про автомобільний транспорт» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 22, ст.105). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>.
25. Закон України «Про внутрішній водний транспорт» від 3 грудня 2020 року № 1054-IX. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1054-20#Text>.
26. 16. Закон України «Про морські порти України» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 7, ст.65). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4709-17#Text>.
27. Закон України «Про міський електричний транспорт» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 51, ст.548). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1914-15#Text>.

28. Крихтіна Ю. О. Державна політика розвитку транспортної галузі України: теорія, методологія, практика : монографія. Харків: «Діса плюс», 2022. - 336 с.
29. Річний звіт Антимонопольного Комітету України - 2021. URL: <https://amcu.gov.ua/storage/app/uploads/public/627/ccb/c10/627ccb10ef3d640199715.pdf>
30. Танклевська Н.С., Чернявська Т.А., Сучасні проблеми розвитку транспортного сектору України. Облік і фінанси АПК. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/pro-zhurnal.html>.
31. Крихтіна Ю.О. Нормативно-правові засади розвитку транспортної галузі України: механізми формування та реалізації державної політики // Вісник Національного університету цивільного захисту України : зб. наук. пр. Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2019. Вип. 2 (11). С. 525 – 532. (Серія «Державне управління»).
32. Діденко С. Транспортна галузь в умовах коронакризи: оцінка негативного впливу та прогноз. URL.: <https://ua.news/ua/transportnaya-otrasl-vuslovyyah-koronakryzysa-otsenka-negatyvnogo-vozdjstviya-y-prognoz/>.
33. Бедринець М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств / М.Д. Бедринець, Л.П. Довгань. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
34. Ліснічук О.А. Комплексна оцінка платоспроможності машинобудівних підприємств: методологічний і прикладний аспекти / Ліснічук О.А. // Науковий вісник НУДПСУ (економіка, право), м.Ірпінь. 2014. 106–114с.
35. Семенцова О.В., Крихтіна Ю.О. Застосування SWOT-аналізу в системі управління конкурентоспроможністю залізниць на ринку послуг з перевезень пасажирів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент». 2018. Вип. 31 Ч. 1. С. 53-58.